

KUTSESTANDARD

Sotsiaalpedagoog, tase 6

Sotsiaalpedagoog, tase 6 kutsestandard on aluseks õppekavade ja koolitusprogrammide koostamisel ning isikute kompetentsuse hindamisele kutse andmisel.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Sotsiaalpedagoog, tase 6	6

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Sotsiaalpedagoogi töö eesmärk on isikute sotsiaalsete oskuste õpetamine, parendamine, erinevate sotsiaalsete ja toimetulekuprobleemide ennetamine ning leevendamine, tegutsemisvõime ja toimetuleku toetamine nii individuaal- kui võrgustikutöös pedagoogiliste vahenditega.

6. taseme sotsiaalpedagoog märkab abivajajaid, informeerib probleemidest võrgustikku, teavitab abivõimalustest ning leiab olukorra parendamiseks sobivad spetsialistid.

Sotsiaalpedagoogid töötavad haridusasutustes, turvakodudes, nõustamiskeskustes, vanglates jne.

Sotsiaalpedagoogi kutsealal on ka 7. taseme sotsiaalpedagoog, kelle ülesanneteks on probleemide kaardistamine, ennetamine, hindamine ja koostöö.

A.2 Tööosad

A.2.1 Sotsiaalpedagoogilise tegevuse kavandamine

2.1.1 Sotsiaalsete oskuste hindamine

2.1.2 Töö kavandamine

2.1.3 Erinevate huvigruppide kaasamine

2.1.4 Õppetööd toetavate tegevuste kavandamine

2.1.5 Õppija arengu toetamine

2.1.6 Õppetöövälise tegevuse toetamine

2.1.7 Metoodiliste materjalide valimine

A.2.2 Sotsiaalpedagoogiline hindamine

2.2.1 Abivajajate väljaselgitamine

2.2.2 Lähikeskkonna võrgustiku ja ressursside väljaselgitamine

2.2.3 Sotsiaalkultuuriliste erinevuste ning integratsiooniga seotud probleemide märkamine, hindamine ja nendega tegelemine

2.2.4 Sotsiaalsete oskuste hindamine

2.2.5 Sotsiaalpedagoogilise sekkumise mõju tõhususe hindamine ja analüüsimine

A.2.3 Juhtumikorraldus ja nõustamine

2.3.1 Olukorra kaardistamine

2.3.2 Esmatasandi sotsiaalpedagoogiline nõustamine

2.3.3 Juhtumitöö

2.3.4 Sotsiaalsete oskuste arendamine

2.3.5 Konfliktolukorras osalenute lepitamine

A.2.4 Turvalise õpi- ja töökeskkonna kujundamine

2.4.1 Vaimse ja emotsionaalse turvalisuse tagamine

2.4.2 Füüsilise turvalisuse tagamine

2.4.3 Ennetustöö turvalise keskkonna säilitamiseks

A.2.5 Refleksioon ja professionaalne enesearendamine

2.5.1 Oma töö analüüsimine ja enesearendamine
2.5.2 Oma füüsilise, vaimse ja emotsionaalse tervise hoidmine ja arendamine
2.5.3 Erinevate spetsialistide nõustamine
A.2.6 Arendustegevus
2.6.1 Organisatsiooni arengut suunavate dokumentide kavandamine või koostamine
2.6.2 Sotsiaalpedagoogilise töö põhimõtete ja praktikate tutvustamine
Valitavad tööosad
A.2.7 Kollektiivi juhtimine
2.7.1 Rühma juhtimine
2.7.2 Ühiskondlike ja/või kutseorganisatsioonide juhtimine
A.3 Töö keskkond ja eripära
Sotsiaalpedagoogi tööaeg ja puhkus on reguleeritud töölepingu seadusega ja muude õigusaktidega. Sotsiaalpedagoogi töö on vaheldusrikas ja väljakutseid pakkuv, nõuab head koostöö- ja suhtlemisoskust ning pingetaluvust. Sotsiaalpedagoogi töö on paindlik, jagunedes tööks klientidega, iseseisvaks tööks, koostööks teiste spetsialistidega ja enesetäiendamiseks. Sotsiaalpedagoog puutub kokku emotsionaalsete ja füüsiliste ohuteguritega, tal peab olema valmisolek tegutseda igas olukorras.
A.4 Töövahendid
Sotsiaalpedagoogi peamised töövahendid on kaasaegsed info- ja kommunikatsioonivahendid, pedagoogilised materjalid (sh kirjandus) ning erivahendid ja -materjalid vastavalt sihtgrupile.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Sotsiaalpedagoogi töös on olulised kohanemisvõime, järjekindlus, pingetaluvus ja empaatia.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Tavaliselt on 6. taseme sotsiaalpedagoogil erialane bakalaureusekraad ning kompetentside saavutamiseks vajalik töökogemus. Muu eriala bakalaureusekraadi omamisel peab olema läbitud sotsiaalpedagoogika-alane täiendkoolitus.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Sotsiaalpedagoog.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Sotsiaalpedagoog, tase 6 kutse koosneb seitsmest kohustuslikust ning ühest valitavast kompetentsist. Selle kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1-B.2.6 ja B.2.8 (läbiv kompetents) tõendamine. Lisaks on võimalik täiendavalt tõendada valitav kompetents B.2.7.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Sotsiaalpedagoogilise tegevuse kavandamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) hindab isiku sotsiaalseid oskusi, kasutades sobivat mõõdikut; 2) kavandab oma tööd lähtuvalt organisatsiooni õppe- /arengu-, tegevuskavast; 3) kaasab sotsiaalpedagoogilise tegevuse planeerimisse teisi spetsialiste vastavalt vajadusele, arvestades organisatsiooni sisekorda; 4) nõustab vastavalt vajadusele kolleege õppetööd toetava tegevuse kavandamisel; 5) koostöös eri osapooltega selgitab isiku arenguvajadused ja tema lähikeskkonnas olevad ressursid;	

6) vahendab informatsiooni tugitegevuste võimaluste kohta piirkonnas; 7) valib erialateemade käsitlemiseks vajalikud metoodilised materjalid vastavalt sihtgrupile.	
Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, portfoolio, vestlus, vaatlus.	
B.2.2 Sotsiaalpedagoogiline hindamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) märkab abivajajat, arvestades isiku tegelikke toimetulekut ja seda tõenäoliselt mõjutama hakkavaid tegureid; 2) analüüsib isiku toimetulematuse põhjusi ning määratleb lähikeskkonnas olemasolevaid abi- ja tugivõimalusi erinevatel tasanditel; 3) hindab integratsiooniga seotud vajadusi ja isikute staatust rühmas, tuginedes eelinfole ja vaatlustulemustele; 4) analüüsib isiku sotsiaalseid oskusi ning arendamist vajavaid valdkondi; 5) õpetab sotsiaalseid oskusi ja toimetulekustrateegiaid vastavalt isiku probleemide laadile.	
Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, portfoolio, vestlus, vaatlus.	
B.2.3 Juhtumikorraldus ja nõustamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) selgitab probleemi tausta ja olemust ning koostab juhtumipõhise tegevusplaani; 2) nõustab isikut tulenevalt tema vajadustest; jagab infot teiste spetsialistide ja/või abivõimaluste kohta; 3) rakendab isiku vajadusest ja sotsiaalpedagoogilisest hindamisest tulenevaid toetavaid tegevusi; 4) selgitab isikule sotsiaalsete oskuste olemust ja nende arendamise võimalusi; 5) sekkub konfliktiolukorda kohe, kaasates vajadusel teisi võrgustikuliikmeid.	
Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, portfoolio, vestlus, vaatlus.	
B.2.4 Turvalise õpi- ja töökeskkonna kujundamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) kavandab vaimset ja emotsionaalset turvalisust toetavat ning probleeme ennetavat tegevust oma organisatsioonis, tuginedes õigusaktidele ja organisatsiooni sisekorrale; 2) kavandab füüsilist turvalisust toetavat ning probleeme ennetavat tegevust oma organisatsioonis, tuginedes õigusaktidele ja organisatsiooni sisekorrale; 3) osaleb oma organisatsioonis turvalisust toetavates tegevustes.	
Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, portfoolio, vestlus, vaatlus.	
B.2.5 Refleksioon ja professionaalne enesearendamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) analüüsib iseseisvalt ja/või juhendamisel oma tööd, kasutades erinevaid eneseanalüüsi meetodeid; täiendab ennast eri- või kutsealanõuetele vastavalt, õppides iseseisvalt ja osaledes täiendkoolitustel; 2) jälgib, hindab ja väärtustab oma füüsilist, vaimset ja emotsionaalset tervist, tegutseb nende tasakaalus hoidmise nimel; 3) informeerib teisi spetsialiste sihtrühma abivajadustest.	
Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, portfoolio, vestlus, vaatlus.	
B.2.6 Arendustegevus	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) teeb parendusettepanekuid oma organisatsiooni tasandil; 2) tutvustab sotsiaalpedagoogika põhimõtteid ja praktikaid oma organisatsioonis, tuginedes oma töökogemusele ja erialasele teabele.	
Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, portfoolio, vestlus, vaatlus.	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Lisaks on võimalik täiendavalt tõendada valitav kompetents B.2.7.

B.2.7 Kollektiivi juhtimine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad:	

1) juhhib rühma ja juhendab kolleege rühmade juhendamisel, tuginedes ametijuhendile ja praktilisele kogemusele;
2) juhhib ja arendab ühiskondlike ja/või kutseorganisatsioonide tööd, tuginedes uuemale tõenduspõhisele metoodikale.

Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, portfoolio, vestlus, vaatlus.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.8 Sotsiaalpedagoog, tase 6 kutset läbiv kompetents	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) kasutab töökeelt tasemel B2 ning ühte võõrkeelt tasemel B1 (vt lisa 1 „Keeleoskuse hindamise skaala“); kasutab korrektset keelt kõnes ja kirjas ning väljendab ennast arusaadavalt; 2) kasutab sobivaid IKT- vahendeid ja võimalusi; kasutab kaasaegseid IKT-põhiseid suhtlusvahendeid; 3) suheldes näitab üles austust ja hoolivust; aktsepteerib inimeste erinevusi ning arvestab neid koostöö tegemisel; 4) käitub lugupidavalt inimestega erinevatelt tasanditelt ja sihtgruppidest; analüüsib ja arendab oma suhtlemisoskusi; 5) juhindub oma töös üldinimlikest väärtustest; kujundab oma eeskujuga sihtrühma väärtusi; 6) märkab probleeme ja neis peituvaid võimalusi; töötab eesmärgi nimel; 7) järgib sotsiaalpedagoogi tööga seonduvaid õigusakte ja ametieetikat. Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult teiste kutsestandardis toodud kompetentsidega.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	21-13122013-03/1k
2. Kutsestandardi koostajad	Gerttu Aavik, SA Raplamaa Info- ja Nõustamiskeskus Leena Arras, Tallinna Pääsküla Gümnaasium Hille Ilves, Eesti Linnade Liit Mare Leino, Tallinna Ülikool Tiina Naarits-Linn, Kriisinõustamise ja Eneseleidmise Keskus Mahena Kristiina Raud, MTÜ Sotsiaalpedagoogide Ühendus Lea Voltri, Tartu Lastesturvakodu Mari Väljaots, Sotsiaalministeerium
3. Kutsestandardi kinnitaja	Hariduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	13
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	13.12.2013
6. Kutsestandard kehtib kuni	31.03.2015
7. Kutsestandardi versiooni number	1
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2635 Sotsiaaltöötajad ja nõustajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Social pedagogue, level 6
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	